

Одеський національний медичний університет
Фармацевтичний факультет
Кафедра загальної фармації з курсом клінічної фармакології

Силабус навчальної дисципліни
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКАРСЬКИХ ФОРМ»

Обсяг	кредитів (ECTS) – 4 загальна кількість годин – 120
Рік навчання	2
Семестр	IV
Дні, час, місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладачі	Нікогосян Л.Р., завідувач кафедри, д.мед.наук, професор Бербек В.Л., доцент, к.фарм.наук, Науменко І.А., ст. викладач
Контактний телефон	(048) 726 48 61
E-mail	odmu_general.pharmacy@ukr.net
Робоче місце	вул. Базарна, 77
Консультації	за графіком кафедри

КОМУНІКАЦІЯ info.odmu.edu.ua/chair/general_pharmacy/
Microsoft Teams

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення елективного курсу «Теоретичні основи технології лікарських форм» є формування у студентів системи знань з основних положень і загальних закономірностей косметичного догляду за шкірою та її придатками, правил застосування косметичних процедур, використання косметичних препаратів в залежності від типу шкіри, від косметичних вад, вивчення можливостей їх застосування у фармацевтичній галузі.

Пререквізити і постреквізити курсу

Фізика, математика, ботаніка, анатомія і фізіологія людини, мікробіологія, неорганічна, аналітична, органічна, фізична і колоїдна хімії, медичне та фармацевтичне товаровознавство, належні практики у фармації, фармацевтична хімія, менеджмент та маркетинг у фармації, біофармація, стандартизація лікарських засобів, технологія лікарських засобів, системи якості у фармації.

Метою викладання елективного курсу «Теоретичні основи технології лікарських форм» є оволодіння студентами теоретичними і практичними основами косметології, опанування загальними закономірностями догляду за шкірою обличчя і тіла, волоссям, нігтями, зубами, основними типами косметичних засобів, механізмом і основними принципами дії косметичних препаратів, стратегією вибору косметики на підставі списку її інгредієнтів; формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та професійних умінь шляхом вивчення впливу допоміжних речовин на якість лікарських косметичних препаратів, що дає

можливість більш повно реалізувати науково-творчий потенціал у майбутніх спеціалістів.

Основними завданнями вивчення елективного курсу «Теоретичні основи технології лікарських форм» є висвітлення та засвоєння сучасних вимог чинних нормативних документів до парфумерно-косметичних засобів; ознайомлення з принципами комплексного косметичного догляду за шкірою та її придатками; використання в професійній діяльності нормативно-правових та законодавчих актів України; формування у здобувачів вищої освіти знань медико-біологічних та теоретичних аспектів основних косметичних проблем і шляхів їх вирішення; розгляд, особливостей застосування косметичних засобів різного напрямку дії.

Очікувані результати

Студент повинен знати:

- оптимальні методи та способи розв'язування спеціалізованих задач при виготовленні косметичних засобів в умовах аптеки.
- у процесі виготовлення косметичних засобів всі наявні стандартні процедури з дотримання чинних нормативних вимог з метою завчасного забезпечення їх якості
- вимоги законодавчих та нормативних актів, належних фармацевтичних практик щодо технології лікувальних косметичних засобів в умовах аптеки
- вимоги санітарно-протиепідемічного режиму, охорони праці, правил техніки безпеки та протипожежної безпеки у процесі виготовлення косметичних засобів в умовах аптеки
- основні поняття і терміни у технології лікувальних косметичних засобів.
- класифікацію косметичних засобів за видом форми, складом, функціональним призначенням
- класифікацію основних інгредієнтів косметичних засобів, характеристику як допоміжних так і діючих речовин

Студент повинен вміти:

- оцінювати залежність лікувальної і специфічної дії косметичних засобів від впливу біофармацевтичних чинників
- аналізувати прописи лікувальних косметичних препаратів, робити необхідні розрахунки та обирати раціональний спосіб виготовлення їх форм, виходячи з складу, функціонального призначення, обґрунтовуючи доцільність вибору
- обирати допоміжні речовини, «формоутворювачі» та речовини, які забезпечують стабільність косметичних засобів, обґрунтовуючи доцільність вибору
- володіти теоретичними основами виготовлення в умовах аптеки всіх видів форм лікувальних косметичних препаратів
- організовувати роботу з виготовлення твердих, рідких, м'яких косметичних форм
- виготовляти в умовах аптеки тверді лікувальні засоби для зовнішнього застосування у косметичній практиці: пудри, присипки, маски тощо.
- володіти основами виготовлення рослинних зборів, демонструвати вміння застосовувати їх у виготовленні косметичних препаратів

- виготовляти в умовах аптеки форми косметичних препаратів з рідким дисперсійним середовищем: лосьйони, тоніки, примочки, маски тощо
- виготовляти в умовах аптеки м'які косметичні засоби: *емульсійні* (креми), *жирові* (креми, мазі, церати, воскові маски), *безжирові* (гелеподібні засоби: креми, олеогелі, гідрогелі, гліцерогелі, маски), *суспензійні* (креми, скраби, маски тощо)
- володіти основами виготовлення різних за агрегатним станом та призначенням масок і скрабів косметичних
- пакувати, маркувати, складати паспорти письмового контролю, випробувати, зберігати лікувальні косметичні препарати, виготовлені в умовах аптеки

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (20 год.) та семінарських (20 год.), організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Використовуються наступні методи навчання: *словесні* – розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, лекція, дискусія; *наочні* – демонстрація фільмів, наочного обладнання (засобів малої механізації), ілюстрацій, матеріалів, показ операцій і процесів виготовлення ЛЗ в умовах аптек та промислових підприємств; *практичні методи* – семінарські заняття; *індуктивні методи* (узагальнення результатів спостережень та експериментів). Перевага надається активним та інтерактивним методам та мультимедійному навчанню (мультимедійні лекції, навчальні фільми).

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Косметологія як наука, аспекти розвитку.

Тема 2. Шкіра як об'єкт косметичного догляду.

Тема 3. Найпоширеніші косметичні вади та захворювання шкіри та додатків.

Тема 4. Основна сировина, що застосовується в косметиці.

Тема 5. Косметичні засоби для догляду за шкірою.

Тема 6. Косметичні засоби для догляду за волоссям.

Тема 7. Косметичні засоби спеціального призначення.

Тема 8. Засоби декоративної косметики.

Тема 9. Ароматологія в косметології.

Тема 10. Парфумерна продукція.

Перелік рекомендованої літератури

Основна (базова)

1. Технологія косметичних засобів: Навчальний посібник для студентів фармац. спец. вищих навчальних закладів / Башура О.Г., Половко Н.П., Ковальова Т.М. та ін. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. – 360 с.

2. Дерматологія: Учеб. пособие для студентов спец. «Технология парфюмерно-косметических средств» /А.Г.Башура, С.Г.Ткаченко,

Е.С.Шмелькова, В.А.Савоськина. – Х.: Изд-во НФаУ; Золотые страницы, 2006. – 200 с.

3. Дмитрук С.И. Фармацевтическая и медицинская косметология: Учебник / С.И.Дмитрук - Москва: «Медицинское информационное агенство», 2007. – 178 с.

Допоміжна

1. Практическое руководство по косметологии и аромологии / Под ред. А.Г.Башуры. - Харьков: «Прапор» Издательство НФаУ. - 1999.– 352 с.

2. Фармацевтичні та медико-біологічні аспекти ліків: навч. посіб. для студ., магістрів, асп., викл., наук. співроб. та спеціалістів фармації / І.М.Перцев, О.Х.Пімінов, М.М.Слободянюк [та ін.]; за ред. І.М.Перцева ; Нац. фармац. ун-т. - 2-ге вид., перероб. та доп. - Вінниця : Н. Кн., 2007. - 725 с. : іл., табл.

3. Державна Фармакопея України /Державне підприємство „Науково-експертний фармакопейний центр”.-1-е вид.-Харків: РІПЕГ, - 2001.-556 с.

Інформаційні ресурси

• Лекційні матеріали, методичні розробки для семінарських занять та самостійної роботи на кафедрі загальної фармації. URL: http://http://info.odmu.edu.ua/chair/general_pharmacy/.

• Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України www.moz.gov.ua

• Сайт бібліотеки ОНМедУ URL: <http://libblog.odmu.edu.ua>

• Сайт журналу «Фармацевт практик» URL: fp.com.ua

• Офіційний сайт журналу «Провізор» URL: www.provisor.com.ua

• Компендиум: лекарственные препараты. URL: <http://compendium.com.ua/>

• Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/>

• База даних «Еквалайзер» ТОВ «Бізнес-Кредит» URL: <http://eq.bck.com.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

Проводять на кожному семінарському занятті відповідно до конкретних цілей. Форма оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованою і включає контроль теоретичної підготовки, який проводиться шляхом опитування, виконання ситуаційних задач, а також тестове письмове опитування. Результати поточного контролю є показником рівня засвоєння студентами навчальної програми та виконання самостійної роботи. За кожен тему студент повинен отримати оцінку за 4-бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв.

<i>Верифікація результатів навчання</i>	<i>Критерії зарахування</i>
<i>Оцінювання тестового контролю</i>	2 – <80% 3 – 80–89% 4 – 90–95% 5 – 96–100%

Оцінювання усної відповіді	<p>2 – Студент не відтворює навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об’єкт вивчення</p> <p>3 – Студент з важкістю відтворює основний навчальний матеріал, із помилками та неточностями дає визначення основним поняттям і визначенням теми</p> <p>4 – Студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу</p> <p>5 – Студент має системні, міцні знання у межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал</p>	
Підсумковий контроль		
Загальна система оцінювання	Участь у роботі впродовж семестру 100 % за 200-бальною шкалою	
Шкали оцінювання	традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS	
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент відвідав усі лекційні та семінарські заняття і отримав не менше, ніж 120 балів за поточну успішність	
Вид підсумкового контролю	<i>Методика проведення підсумкового контролю</i>	<i>Критерії зарахування</i>
Залік	Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль. Оцінки з 4-ри бальної шкали конвертуються у бали за багатобальною (200- бальною) шкалою відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності студентів»	Максимальна кількість балів – 200. Мінімальна кількість балів – 120
<p>Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного, округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою інформаційно-обчислювальним центром університету.</p>		

Самостійна робота студентів:

- ✓ робота з лекційним матеріалом, що передбачає опрацювання конспекту лекцій і навчальної літератури;
- ✓ пошук (підбір) і огляд літератури і електронних джерел інформації з індивідуально заданої проблеми курсу;
- ✓ виконання домашнього завдання або домашньої контрольної роботи, що передбачають вирішення задач, виконання вправ і т. п.;

- ✓ вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- ✓ написання реферату із заданої проблеми;
- ✓ підготовка до заліку.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені начальною програмою, відпрацювали усі навчальні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Відпрацювання пропущених семінарських занять, незалежно від причини пропуску, та консультації відбуваються згідно з кафедральним графіком відробіток та консультацій. Відпрацювання пропущених семінарських занять проводиться із записом у журналі відробіток кафедри та відміткою на бланку дозволу з деканату. Пропуск лекції без поважної причини відпрацьовується студентом через співбесіду з лектором, або презентацію пропущеної теми. Перескладання поточного та підсумкового модулів з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій передбачених «Положенням про диплом державного зразка з відзнакою»

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- ♦ посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з Університету.

Політика щодо відвідування та запізнь: присутність на всіх заняттях: лекціях, семінарських заняттях, поточному та підсумковому контролю є обов'язковою (виняток: поважна причина). Запізнення більш ніж на 5 хвилин без поважної причини не допускається. Протягом двох днів у будь-якій зручній для студента формі інформувати деканат про причини, які унеможливають відвідування занять та виконання інших завдань, передбачених навчальною програмою.

Мобільні пристрої: заборонене списування під час контролю знань (включно із використанням мобільних технічних засобів передачі інформації).

Поведінка в аудиторії:

- відвідувати лекції, семінарські заняття відповідно до розкладу в халатах;
- не запізнюватися на заняття;
- не розмовляти під час занять;
- відключати мобільний телефон.